

Plus Achtergrond

Matthew Wong, nu in het Van Gogh Museum, schilderde net zo koortsachtig en snel als Vincent

→ Matthew Wong: Coming of Age Landscape, 2018. Beeld Matthew Wong Foundation/Pictoright

Matthew Wong (1984-2019) schilderde in de acht jaar dat hij kunstenaar was een groot oeuvre bij elkaar, is te zien op een overzichtstentoonstelling in het Van Gogh Museum. Niet alleen het gebruik van felle, ongemengde kleuren die als streepjes of vlekjes naast elkaar gezet worden heeft hij met Vincent van Gogh gemeen.

Kees Kelljer 2 maart 2024, 03:00

Het tentoonstellingsprogramma van het Van Gogh Museum richt zich op de tweede helft van de negentiende eeuw en vlak daarna, maar af en toe pakt het museum breed uit met het werk van een hedendaagse kunstenaar. [David Hockney mocht de tentoonstellingsvleugel in 2019 vullen](#) met zijn verleidelijke landschappen en twee jaar geleden was in dezelfde zalen [een expositie te zien van Etel Adnan](#). Het idee is dat deze kunstenaars op de een of andere manier inspiratie hebben geput uit het werk van Van Gogh.

Blijf op de hoogte

Krijg wekelijks een melding van het beste kunstverhaal van Het Parool.

Nu is het de beurt aan de Chinees-Canadese kunstenaar Matthew Wong (1984-2019). Hij was maar acht jaar actief als kunstenaar, maar heeft in deze korte periode een groot oeuvre bij elkaar geschilderd. Wong schilderde net zo koortsachtig en snel als Van Gogh.

Wong werd geboren in Toronto en woonde afwisselend in Canada en Hongkong. Aanvankelijk volgde hij een studie culturele antropologie aan de universiteit van Michigan en in 2010 begon hij aan een master fotografie in Hongkong.

Toen hij in het kader van een stage in Venetië was voor de biënnale van 2011, raakte hij zo onder de indruk van grote abstracte schilderijen van Julian Schnabel en Christopher Wool die hij daar zag, dat hij zelf werk op papier begon te maken. Daarna stortte hij zich met hart en ziel op de schilderkunst en dat deed hij op een bijzonder moderne manier.

→ Matthew Wong (1984-2019) was maar acht jaar actief als kunstenaar, maar heeft in deze korte periode een groot oeuvre bij elkaar geschilderd. Beeld Matthew Wong Foundation

Wong ging niet naar een academie om het vak in de praktijk te leren, maar hij legde via Facebook en later Instagram contact met kunstenaars die hij goed vond. Door Facebookposts in de gaten te houden en berichten te sturen sparde hij met schilders die al verder gevorderd waren. Zo sprokkelde hij ook zijn kennis van allerlei onderwerpen bij elkaar, van schilders die hij goed vond tot praktische vaardigheden.

Sterrennacht

Ook heel hedendaags: Wong begon aanvankelijk met abstracte schilderijen en werk op papier, waarbij hij met een schuin oog keek naar schilders als Joan Mitchell en Willem de Kooning. Pas in tweede instantie ontwikkelde hij een realistische beeldtaal die heel eigen was, maar ook zwaar leunde op voorbeelden uit de kunstgeschiedenis. Hij zag Van Gogh als een grote inspiratiebron, maar maakte er ook geen geheim van dat hij graag keek naar Munch, Klimt, Matisse, Doig en Kusama.

Door zijn biculturele achtergrond voelde hij zich als kunstenaar verwant met zowel de Amerikaans-Europese als de Chinese kunsttraditie. Aanvankelijk werkte hij veel op traditioneel Chinees rijstpapier met zwarte inkt, in tekeningen die doen denken aan Chinese meesters als Shitao en Shong Li.

In het Van Gogh Museum hangt het werk van Van Gogh niet een-op-een naast dat van Wong, maar toch ook weer wel. De tentoonstelling is ingedeeld in een aantal hoofdstukken die de bezoeker min of meer chronologisch door het oeuvre van Wong voert. Elk deel wordt ingeleid met een tekst en een schilderij van Van Gogh, die zo richting geeft aan wat volgt.

Mentale gezondheid

Van Gogh moet een speciale plek in Wongs praktijk hebben gehad. Hij plaatste eens een schilderij van zichzelf naast dat van Van Gogh op Facebook, vergeleek zijn penseelstreken in een catalogus met die van Vincent en maakte diverse schilderijen met motieven die direct teruggaan op Van Gogh.

→ Matthew Wong: The Kingdom (2017). Beeld Collectie Liz Lange en David Shapiro/Matthew Wong Foundation

Zijn gebruik van felle, ongemengde kleuren die als streepjes of vlekjes naast elkaar gezet worden doet aan Van Gogh denken, net als de pasteuze manier waarop hij zijn verf opbracht. Hij maakte bijvoorbeeld zijn eigen variant op de *Sterrennacht*, waarbij Wong een groot meer vol glinsterende maanlichtreflecties schilderde.

Wong identificeerde zich met Van Gogh als kunstenaar, maar ook hun levensverhalen vertonen overeenkomsten. Ze werden beiden op 27-jarige leeftijd kunstenaar. Zowel Wong als Van Gogh worstelde met mentale gezondheid; beiden maakten uiteindelijk een einde aan hun leven.

Wong had last van tics die het gevolg waren van het syndroom van Gilles de la Tourette. Als kind werd hij ermee gepest en als volwassene vond hij het ook lastig om aansluiting te vinden in sociale situaties. Als kunstenaar was het ook problematisch voor zijn positie. Soms werd hij door zijn mentale problemen als outsider bestempeld.

Zwarte weg

Het idee opgesloten te zitten in een eigen wereld komt naar voren in diverse portretten, maar ook in de dromerige fantasiewereld die in zijn schilderijen wordt opgeroepen. Terwijl Van Gogh altijd uitging van de zichtbare realiteit, vluchtte Wong liever in een fantasiewereld. Hoewel vluchten misschien ook niet het goede woord is, want in diverse schilderijen vertegenwoordigt die fantasiewereld, hoe kleurrijk en overweldigend ook, tegelijk een uitzichtloze situatie. *Unknown Pleasures* heet een groot doek met in de verte een besneeuwde berg. Een zwarte weg kronkelt zich door de planten en bomen, maar tegelijk leidt de weg nergens naar.

Het schilderij komt uit de collectie van het Museum of Modern Art in New York, een indicatie dat het werk van Matthew Wong tegenwoordig peperduur is. Dat is tegelijk ook een enorm verschil met Van Gogh, die zoals bekend een weinig glansrijke carrière heeft gekend.

Wong werd na een paar jaar ontdekt als kunstenaar, kreeg tentoonstellingen en werd vertegenwoordigd door een galerie in New York. Hij schilderde elke dag; zijn schilderijen vlogen als warme broodjes voor hoge prijzen over de toonbank. Het is triest om te constateren dat dat hem blijkbaar niet gelukkiger maakte.

Sinds hij besloot kunstenaar te worden, zocht hij erkenning en aansluiting bij de officiële kunstwereld. Maar blijkbaar hielp het Wong niet om een gevierd kunstenaar te zijn. Hoe lyrischer critici in New York schreven over zijn werk, hoe ongelukkiger hij zich voelde. *See You on the Other Side* heet een van zijn laatste schilderijen. Hij plaatste een eenzame figuur die uitkijkt op een huisje aan de overkant van een groot meer. Het huisje even onbereikbaar als het gewone leven, lijkt Wong te willen zeggen.

Matthew Wong: Painting as a Last Resort, Van Gogh Museum, t/m 1/9

→ See You on the Other Side (2019) is een van Matthew Wongs laatste schilderijen. Beeld
Matthew Wong Foundation/Pictoright